Política | | Actualitzat el 01/02/2021 a les 17:00

Últims dies per sol·licitar el vot per correu per a les eleccions del 14-F

En unes eleccions marcades per la pandèmia el vot anticipat pot ser una via per evitar aglomeracions i garantir que tothom pugui exercir el dret a vot

Paperetes de votació dins d'una urna | ND

Les eleccions seran el 14 de febrer, a l'espera de la decisió definitiva que prengui el TSJC. La pressió del coronavirus va en augment i Salut treballa amb escenaris que situen el pic d'ocupació de les UCI poc abans del 14-F. Amb aquest context, vot per correu serà un element important, i es vol que sigui una via senzilla perquè els ciutadans puguin votar de manera anticipada i evitar així aglomeracions als col·legis electorals.

La campanya institucional és intensa per reduir l'afluència als col·legis electorals en plena pandèmia, i per fer front a les teories de la conspiració segons les quals no és recomanable votar per correu per risc de frau utilitzant arguments similars als de Donald Trump als Estats Units. Hi ha risc real de frau? Qui custodia els vots? Com funciona el vot per correu? És el mateix que el vot des de l'exterior? Ho responem a continuació.

- Vull votar per correu. Què he de fer?

Per demanar el vot per correu cal tenir la ciutadania espanyola i estar censat a Catalunya. Primer cal fer la sol·licitud de vot per correu, ja sigui per via telemàtica - en aquest cal disposat d'un certificat electrònic reconegut- o presencialment en qualsevol oficina de correus. En aquest segon cas, cal demanar cita prèvia a través del web de Correus o de l'aplicació per estalviar-se cues. El web de la Generalitat n'explica els passos. El vot per correu es pot sol·licitar fins al 5 de febrer.

Un cop s'admet la sol·licitud de vot per correu ja no es pot votar de manera presencial.

Un cop s'omple l'imprès, l'Oficina del Cens Electoral envia al domicili indicat un correu certificat amb la documentació per poder votar entre el 25 de gener i el 8 de febrer. Heu de rebre el certificat d'inscripció al cens, una papereta de votació de cada candidatura que es presenta a les eleccions a la vostra demarcació, el sobre de votació, un sobre adreçat al president de la mesa en la qual correspon votar i un full explicatiu del procediment. Important: l'elector ha de rebre personalment aquesta documentació i haureu de mostrar el vostre DNI al carter quan us la porti. Per tant, caldrà que sigueu a casa. Si no, haureu d'anar a buscar-ho a l'oficina de Correus.

- Ja tinc la documentació. Fins quan la puc enviar?

Ara toca enviar el vot. Heu de triar la candidatura que voleu votar, introduir la papereta en el sobre de votació i tancar-lo. Si voleu votar en blanc no cal introduir cap papereta al sobre. L'elector pot entregar al carter el sobre electoral dirigit a la mesa i rebrà un justificat del dipòsit de vot. Així s'evita haver d'anar més tard a una oficina de Correus a entregar el vot. De tota manera, si preferiu anar-hi, podeu enviar, de forma gratuïta, el vostre vot per correu certificat a través d'una oficina de Correus i no cal que ho feu de manera personal, hi pot anar algú altre. L'últim dia per votar per correu és el 12 de febrer, dos dies abans de les eleccions, fins a les 14h.

- Quanta gent ha demanat votar per correu?

Segons dades del Departament d'Exteriors, fins al 12 de gener unes 35.000 persones havien fet la sol·licitud de vot per correu, una xifra tres vegades superior a la registrada en les últimes eleccions l'any 2017. Tradicionalment, a Catalunya, el vot per correu ha estat baix. El 2015 va ser un 2,06% i el 2017, d'un 1,51%. Es preveu que el vot fer correu s'incrementi significativament en aquesta votació per evitar acostar-se al col·legi electoral.

- Hi ha hagut canvis arran de la pandèmia?

La Generalitat ha impulsat i promogut el vot per correu a les eleccions del 14-F per evitar aglomeracions als col·legis electorals i garantir, en la mesura del possible, que el màxim de gent pugui votar en un context de pandèmia. Per això es proposa votar de manera anticipada per, en cas de contagiar-se poc abans de les eleccions, ja haver pogut exercir aquest dret. Els canvis més significatius en aquest sentit són l'allargament dels terminis per votar tant per correu com des de l'estranger. En un primer moment, el dia límit per exercir el vot per correu era el 10 de febrer, però ara és el 12.

- Qui "protegeix" el meu vot?

És Correus qui custodia els vots fins a la data de les eleccions, i res no fa pensar que això pugui suposar un risc per a la fiabilitat del sistema de vot per correu. Com que es pot votar sense sortir de casa -l'elector pot donar el seu vot al carter, que el porta a l'oficina de Correus- és el mateix treballador qui també actua com a custodi del vot. Com apunta el politòleg Pau Vall en declaracions a **NacióDigital**, la llei estableix penes de fins a tres anys de presó en cas d'irregularitats en el vot per correu. En aquest document signat pel president de Correus, Juan Manuel Serrano Quintana, se n'explica el procediment.

- Com es fa el recompte del vot per correu?

El dia de les eleccions els carters porten el vot al col·legi i la mesa electoral que correspon i el president de la mesa signa la recepció dels sobres. Quan acaba de votar l'última persona presencial, es comprova que els sobres rebuts corresponen a les persones que han fet la sol·licitud de vot per correu i que són al cens i, un cop fet aquest pas, es dipositen els sobres amb tancats amb la papereta dins l'urna corresponent. Tot aquest tràmit es fa davant dels membres de la mesa i els interventors de tots els partits, per tant, si hi hagués alguna irregularitat es podria

denunciar. Els últims a votar són els membres de la mesa, i el recompte de vot presencial i per correu es fa conjuntament.

- Hi ha risc de frau?

No. Històricament, no hi ha hagut cap denúncia per frau en el sistema de vot per correu. Vall argumenta que hi ha evidència que diu que en el vot per correu no hi ha més frau que en el vot presencial. De fet, un article acadèmic amb el títol *El vot per correu incrementa el frau?* publicat l'octubre de l'any passat conclou que en aquest sistema de vot el risc de frau és fins i tot menor que en el vot presencial. L'estudi fa referència als casos de Washington, Oregon i Colorado, als Estats Units. En la mateixa línia, el director general de Participació Ciutadana i Processos Electorals, Ismael Peña-López, argumentava en un extens fil a Twitter que és "tècnicament quasi impossible i no hi ha evidència històrica" que s'hagi produït frau en el vot per correu.

- I si visc a l'estranger, com puc votar?

Una cosa és el vot per coreu i l'altre el vot des de l'estranger, tot i que sovint es confon. Si viviu a l'estranger, hauríeu d'estar inscrits al cens de votants a l'estranger, el Cens d'Electors Residents Absents (CERA). Si hi esteu inscrits podeu sol·licitar el vot fins al 23 de gener. A les eleccions del 14-F hi ha un total de 255.087 electors residents a l'estranger inscrits al CERA. Aquests vots sí que es compten a part, a diferència del vot per correu, perquè no van a cap col·legi electoral. Es compten junts tots els de Barcelona, Lleida, Tarragona i Girona respectivament. De fet, es dipositen en una urna a part, i això permet fer anàlisis diferenciats entre el vot des del territori (ja sigui presencial o per correu) i el vot exterior, que es compta uns dies després i pot fer que balli algun escó.

- És senzill votar des de l'estranger?

No. Aquesta via de votació és de les que genera més problemes: a les eleccions de 2017, d'un total de 226.381 persones inscrites es van rebre un total de 42.014 sol·licituds de vot, de les quals només 27.231 es van traduir en vot efectiu. Elecció rere elecció, els ciutadans a l'estranger es queixen de les dificultats per poder exercir el seu dret a vot, que depèn de la bona organització dels consolats espanyols i de l'eficàcia dels serveis de correus de cada país per fer arribar les paperetes. "Sovint hi ha problemes burocràtics, gent que demana poder votar i no li arriben les paperetes a temps o que ja ni ho sol·licita perquè els tràmits són molt farragosos", apunta Vall. La reivindicació del vot electrònic és una constant.